

Projekt je realizovaný vďaka podpore:

28. január 2011

TLAČOVÁ SPRÁVA

Výsledky Hodnotenia samosprávnych opatrení (HSO) v regiónoch SR za obdobie 4. štvrtroka 2010

Centrum pre hospodársky rozvoj (CPHR), prináša výsledky projektu **Hodnotenie samosprávnych opatrení (HSO)**. V rámci projektu sa štvrtročne vyjadrujú ekonomickí analytici, podnikatelia, primátori a starostovia, zástupcovia akademickej obce, stavovských a mimovládnych organizácií k navrhovaným a realizovaným opatreniam samosprávnych inštitúcií na úrovni obcí, miest i krajov. Projekt HSO tak prináša názor odbornej verejnosti na dôležité opatrenia ekonomicko-sociálneho charakteru ovplyvňujúce kvalitu života občanov v jednotlivých regiónoch Slovenska.

Partnerom projektu je **Združenie miest a obcí SR**, realizovaný je vďaka podpore inštitútu **EPPP**, Bratislava a spoločnosti **Municipalia**, a.s., Žilina.

Výsledky:

Najvyššie oceneným opatrením za obdobie **október až december 2010** sa stalo uskutočnenie **prvej elektronickej aukcie** (pozn. ešte pred komunálnymi voľbami) **v bratislavskej mestskej časti Karlova Ves, ktorú zároveň mohli záujemcovia sledovať v priamom prenose** v zasadačke miestneho úradu. Opatrenie umožnilo priamu kontrolu verejnosti nad priebehom aukcie, čím sa významne zvýšila transparentnosť pri výbere dodávateľa.

Poradie opatrení od najlepšie k najhoršie hodnoteným:

(pozitívne opatrenia majú plusový rating, negatívne mínusový)

Hodnotenie samosprávnych opatrení	Rating
za obdobie: október – december 2010	[300, -300]
1. Elektronicú aukciu v Karlovej Vsi sledovali záujemcovia v priamom prenose	156
2. Košice majú po škandáloch už jasné kritériá pri prideľovaní bytov	153
3. Bratislavské Nové Mesto predalo pozemok v dražbe skoro za dvojnásobok vyvolávacej ceny	121
4. Počítačové simulácie pomôžu Levičanom predpovedať povodne	117
5. V Žiari nad Hronom sa občania promptne domôžu pomoci pri zimnej údržbe	116
6. Topoľčany pomáhajú školám v meste v boji proti internetovej kriminalite	87

7. Namiesto gratulácie k narodeniu dieťaťa dostávajú rodičia v Mútne od obce faktúru za smeti	-22
8. Staré trebišovské zastupiteľstvo zasadalo po komunálnych voľbách a rozhodovalo aj o peniazoch	-132

Druhým najúspešnejším samosprávnym opatrením sa stalo **schválenie** (pozn. ešte pred komunálnymi voľbami) **nových pravidiel pre nakladanie s obecnými bytmi v Košiciach**. A hoci sa tak stalo až pod tlakom médií a verejnosti, mesto teraz odpredáva voľné nájomné byty formou dražby, sociálne byty prideluje komisia na základe poradníka záujemcov, ktorí musia spĺňať prísne kritériá, alebo žrebovaním, poradníky sú na internete a nájomné zmluvy mesto uzatvára len na dobu určitú.

Ako tretie najúspešnejšie opatrenie štvrtého štvrtroka 2010 bolo vyhodnotenú opatrenie **bratislavskej mestskej časti Nové Mesto, ktorá predala pozemok v dražbe skoro za dvojnásobok vyvolávacej ceny**.

Najmenej prínosným opatrením sa stalo **konanie odchádzajúceho zastupiteľstva v Trebišove, ktoré sa rozhodlo zvolať riadne zasadnutie MZ dva dni po komunálnych voľbách**. Stalo sa tak napriek tomu, že v programe rokovania nefiguroval žiadny bod, ktorý by nepočkal do obdobia, kedy zasadne nový poslanecký zbor.

Podrobný popis opatrení a vybrané komentáre hodnotiteľov

1. Elektronickú aukciu v Karlovej Vsi sledovali záujemcovia v priamom prenose

Bratislavská mestská časť Karlova Ves, ktorá uskutočnila svoju prvú elektronickú aukciu (pozn. ešte pred komunálnymi voľbami), umožnila zároveň jej sledovanie v priamom prenose. Sledovať ju mohli záujemcovia v zaisadačke miestneho úradu. Predmetom aukcie bolo obstaranie elektrickej energie na rok 2011 pre 45 odberných miest na úrade, v ôsmich materských školách, sociálnych zariadeniach a v iných objektoch.

Úvodné ponuky sa pohybovali okolo 35-tisíc eur a nakoniec uspel dodávateľ s najnižšou cenou na úrovni 21 216 eur. Pre mestskú časť je to výrazná úspora, pretože ešte v roku 2009 zaplatila za elektrinu vyše 48 396 eur. Oznam o možnosti zúčastniť sa priameho prenosu z aukcie bol oznámený vopred. Šancu zúčastniť sa sledovania aukcie využili okrem servisných pracovníkov poskytovateľa softvéru a zástupcov miestneho úradu aj poslanci miestneho zastupiteľstva, novinári a aj bežní občania.

Komentár

Hodnotiaca komisia ocenila opatrenie ako pozitívny príklad transparentného konania samosprávy a príklad hodný nasledovania. Podľa viacerých respondentov sa týmto buduje vzťah dôvery medzi občanmi, podnikateľskými subjektmi a samosprávou, ktorý je nevyhnutným predpokladom pre zvyšovanie prosperity daného regiónu. Niektorí hodnotiaci vyslovili názor, že by sa opatrenie dalo ďalej vylepšovať, napríklad vysielaním aukcie on-line na webovej stránke príslušnej samosprávy.

Podľa názoru politológa **Ivana Rončáka** sú elektronické aukcie najtransparentnejším spôsobom verejného obstarávania, preto je ich zavádzanie dobrým krokom. Zároveň oceňuje spôsob získavania podpory verejnosti pre elektronickú aukciu – ich priamu účasť na takej akcii.

Róbert Kičina, riaditeľ Podnikateľskej aliancie Slovenska vníma elektronickú aukciu ako lacný a účinný nástroj budovania dôvery medzi občanom a samosprávou, ktorý navyše vedie k úsporám výdavkov z rozpočtu samosprávy. Už samotná dražba je podľa neho veľmi účinným nástrojom boja proti korupcii. Ak k tomu pribudne možnosť sledovať jej priebeh v priamom prenose, dosahuje sa ešte vyššia miera transparentnosti pri obstarávaní.

Aj podľa názoru **Jiřího Životského**, starostu obce Sokolnice v Českej republike ide o dobré opatrenie. Myslí si, že nie je dôvod zbytočne vynakladať verejné prostriedky. Poznomenáva, že aj v Českej republike sa stále viac využívajú elektronické aukcie, aby bola dosahovaná čo najvýhodnejšia cena. Za bonus považuje to, že sledovanie aukcie v priamom prenose prináša zvýšenie istoty, že všetko prebehlo podľa zákona.

2. Košice majú po škandáloch už jasné kritériá pri pridelení bytov

Košice, dlhé roky patriace medzi samosprávy, ktoré boli odstrašujúcim príkladom svojvôle, rodinkárstva a klientelizmu pri pridelení a predaji bytov, schválili (pozn. ešte pred komunálnymi voľbami) nové pravidlá pre nakladanie s nimi. Je faktom, že sa tak stalo až pod tlakom médií a verejnosti, mesto však teraz odpredáva voľné nájomné byty formou dražby, sociálne byty pridelené komisia na základe poradovníka záujemcov, ktorí musia spĺňať prísne kritériá, alebo žrebovaním. Poradovníky sú na internete a nájomné zmluvy mesto uzatvára len na dobu určitú.

V minulosti Košice prideliť niekoľko stovák bytov netransparentným a pre mesto nevýhodným spôsobom, čím podľa názoru miestnych poslancov mesto prišlo o niekoľko desiatok miliónov eur.

Komentár

Opatrenie bolo hodnotiacimi odborníkmi prijaté pozitívne, a to napriek faktu, že viacerí z nich považujú existenciu jasných a verejne známych kritérií pridelenia a predaja bytov samosprávou za samozrejmosť. Keďže to však v slovenských pomeroch zatiaľ samozrejmosťou nie je, ocenili fakt, že v druhom najväčšom slovenskom meste sa to podarilo.

Podľa názoru **Dušana Slobodu**, analytika Konzervatívneho inštitútu M. R. Štefánika v Bratislave, ako ukázali príklady z mnohých našich miest, o pridelení bytov sa v máloktovej z našich samospráv rozhodovalo transparentne, podľa jasných, vopred stanovených pravidiel a kritérií a bez ich ohýbania a obchádzania podľa „potreby.“ Bohužiaľ u nás platí, že ak je v nejakej oblasti stanovenie si pravidiel ponechané na samosprávy, tie s touto slobodou často nenaložia veľmi zodpovedne. Preto je nevyhnutné striktné zákonmi stanovovať a spresňovať pravidlá pre predaje a prenájmy majetku samosprávy, vrátane bytov a aktívne odstraňovať výnimky, ktoré by umožňovali svojvoľný výklad a zneužívanie samosprávami. Napriek istým zmenám k lepšiemu, vyprovokovaných škandálmi, na ktoré poukázali médiá, k systémovým zmenám na ceste k „nepriestrelným“ pravidlám dochádza len postupne a neľahko. Určite by tiež nebolo na škodu, ak by sa postupne zverejnili všetky rozhodnutia a zmluvy o predajoch a pridelených bytoch aj z minulosti, a to nielen v Košiciach.

Ak dnes samospráva, vrátane tej košickej, nemajú ani na výplaty, je to i preto, akými metódami dlhé roky „zveľadujú“ zverený majetok a ako neefektívne hospodária s verejnými zdrojmi.

Aj podľa názoru **Daniela Klimovského**, odborného asistenta na Ekonomickej fakulte Technickej univerzity v Košiciach je pozitívne, že komunálni politici v druhom najväčšom slovenskom meste schválili pravidlá, ktoré majú smerovať k transparentnejšiemu výkonu samosprávy. Transparentnosť by totiž mala byť jednou zo základných „podmienok“ pre možnosť znovuuchádzať sa o verejné funkcie. Negatívom zostáva skutočnosť, že sa tak stalo až teraz a až ako následok tlaku, ktorí začali vyvíjať médiá a obyvatelia mesta. Práve takéto udalosti by však mohli v konečnom dôsledku zvyšovať povedomie týchto obyvateľov a poukázať na zmysel občianskej participácie.

Ján Buček, vysokoškolský pedagóg na Prírodovedeckej fakulte UK, Katedra humánnej geografie a demogeografie v Bratislave vyslovil názor, že zvýšená mediálna pozornosť, ako aj rozhorčené reakcie občanov snád' pomôžu k presadeniu jasných a odôvodnených pravidiel v bytovej politike miest. Neodvodnené pridelovanie bytov (resp. výhodný odpredaj) je extrémne citlivý vďaka tomu, že sa týka najzákladnejších, ale pritom aj najnákladnejších potrieb ľudí. Občania ťažko znášajú, ak si v tomto smere niekto nespravodlivo „pomôže“. Predstavitelia samospráv si musia uvedomiť, že táto sféra patrí do oblastí, ktorú občania neprehliadnu a neodpustia. Je to stránka života, ktorá sa týka každého. „Obyčajní občania“ vynakladajú na ňu podstatnú časť svojich celoživotných úspor. Najrizikovejší je pocit a hrozba vzniku politicko-administratívnej miestnej elity, ktorá zo svojich pozícií nevhodne profituje, správa sa netransparentne, korupčne a neeticky. Bývanie je sféra, ktorá si zaslúži maximálnu transparentnosť, jasné pravidlá a korektné postupy rozhodovania.

3. Bratislavské Nové Mesto predalo pozemok v dražbe skoro za dvojnásobok vyvolávacej ceny

Bratislavská mestská časť Nové Mesto odpredala v dražbe pozemok s rozlohou 500 metrov štvorcových. Územný plán mesta charakterizuje uvedený pozemok ako stabilizované územie vhodné na malopodlažnú bytovú zástavbu, respektíve rodinné domy. O pozemok prejavilo záujem desať záujemcov. Tí sa postarali o to, že cena za pozemok vyskočila z vyvolávacej úrovne 93 200 eur až na sumu 176-tisíc eur. Víťazom dražby sa nakoniec stala jedna zo spoločností sídliačich v tejto mestskej časti. Podľa slov hovorkyne Nového Mesta peniaze z dražby by mali poputovať do rezervného fondu mestskej časti.

Okrem dražby predmetného pozemku mala samospráva pôvodne v pláne aj dražbu iných objektov, tieto predaje však neboli úspešné.

Komentár

Hodnotiaca komisia ocenila konanie mestskej časti za jej snahu o taký výber predaja nehnuteľností, ktorý pre ňu generuje najvýhodnejšiu cenu. Žiaden úradník samosprávy, či poslanec totiž nedokáže výslednú cenu odhadnúť tak, ako ju dokáže určiť dostatočne konkurenčný trh.

Aj **Martin Šuster**, ekonóm Národnej banky Slovenska hodnotí opatrenie vcelku pozitívne a dosiahnutú cenu pokladá za primeranú, aj keď k použitiu aukcie má niekoľko otáznikov. Myslí si, že je určite lepšie predať pozemok v aukcii než vyberať kupca bez akýchkoľvek pravidiel. Čo sa týka tých otáznikov:

Nie je mu jasné, ako dlho vopred bola aukcia oznámená a ako intenzívne bola propagovaná. Neúspech ďalších troch dražieb je z tohto hľadiska varovaním. Po druhé, nie je si istý, či aukcia je ten najlepší spôsob na predaj nehnuteľností – často krát veľmi špecifických. Je to niečo iné ako kupovať ľahko definovateľný tovar, či služby. Maličký pozemok o výmere 500 m² (to je tak na jeden rodinný dom so záhradou) žiadny súkromný majiteľ nepredáva v aukcii – dá si inzerát na web alebo osloví niekoľko realitných kancelárií a počká pár mesiacov na najlepšiu ponuku. Robiť aukciu pre takéto malý pozemok sa mu preto zdá byť príliš veľa roboty.

4. Počítačové simulácie pomôžu Levičanom predpovedať povodne

Samospráva Levíc predstavila projekt počítačových simulácií, pomocou ktorého sa dá predpovedať prípadná povodeň v meste, jej intenzita a vytypovať oblasť, ktorú zasiahne. Mesto iniciovalo projekt už v roku 2008 a jeho cieľom je zisťovať pripravenosť mesta na povodne. Tie totiž postihli v ostatných 10 rokoch viackrát, pričom jedna z nich bola tak rozsiahla, že niektoré budovy boli zaplavené až do výšky jeden a pol metra. Preto sa mesto pred tromi rokmi rozhodlo pre projekt prevencie.

Počítačové simulácie dokážu vďaka monitorovaniu povrchových aj podzemných vôd určiť, aký je stav rozhodujúcich okolností, akými sú zrážky, ich výdatnosť, či a ako je pôda nasiaknutá a podobne. Program následne výsledky vyhodnotí a určí, či hrozí mestu povodeň a v akom rozsahu. Projekt je v súčasnosti podľa slov starostu odovzdaný, vyplatený a funkčný. Ak by v meste začalo pršať, počítačové simulácie dokážu predpovedať, či príde prívalová vlna, kam udrie najviac a ako sa bude šíriť.

Komentár

Opatrenie bolo členmi hodnotiacej komisie vnímané kladne, viacerí sa však pozastavili nad faktom, že sa o takúto problematiku musí starať samospráva. Vzhľadom na nákladnosť systému by sa podľa nich o to mala starať ústredná vláda, a to celoplošne pre všetkých obyvateľov Slovenska.

Opatrenie kladne hodnotí aj **Mária Nádaždyová**, Senior Program Manager EPPP - European Public Policy Partnership/Európske partnerstvo pre verejné stratégie z Bratislavy, podľa ktorej ide o užitočný a aktuálny projekt vzhľadom na dôsledky klimatologických zmien začiatku 21. storočia, ku ktorým sme, či sa nám to páči alebo nie, podstatne prispeli svojou vlastnou industrializačnou činnosťou, často bez ohľadu na stále platné a „neoblomné“ prírodné a fyzikálne zákonitosti. Myslí si, že skutočnú pridanú hodnotu projektu však môžu dať len široko koncipované dôsledné systémové protipovodňové opatrenia – inak celá simulácia zostane len potenciálne užitočnou „počítačovou hrou“ lokálneho významu.

Opatrenie ocenil aj **Eduard Vokál**, primátor obce Lipany, podľa ktorého problematika súvisiaca s extrémnymi výkyvmi počasia bude pravdepodobne iba narastať, preto každá skúsenosť s prevenciou, prípadne plánovaním opatrení na záchranu životov, zdravia a majetku je veľmi dobrá. Zaujala ho inovatívnosť postupu v podmienkach samospráv.

Za správne označil opatrenie aj **Jozef Čavojec**, redaktor denníka SME, pretože rieka Hron v predchádzajúcich rokoch naháňala strach. Vyjadril prekvapenie, že samospráva tohto mesta na projekt našla peniaze napriek ich

nedostatku. Myslí si, že urobila dobre, pretože škody spôsobené nečakanými povodňami môžu mať finančne oveľa náročnejšie následky ako realizácia tohto projektu. Teraz je len otázka, či mesto tieto informácie dokáže využiť.

Naopak, o prínose projektu zapochyboval **Juraj Nemec**, profesor na univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici. Myslí si, že je to síce vhodné opatrenie, len jeho prínos je nadhodnotený – človek nikdy nedokáže presne dopredu determinovať, čo príroda skutočne urobí. Samozrejme riziko, že sa niečo stane, je možné odhadovať.

5. V Žiari nad Hronom sa občania promptne domôžu pomoci pri zimnej údržbe

Mesto Žiar nad Hronom zriadilo pre svojich obyvateľov nepretržitú hotline linku zimnej údržby. Obyvatelia na nej môžu nahlásiť miesta s neuprataným snehom či zľadovatený chodník. Služba na linke volajúcemu buď oznámi, že podnet zaevidujú a v závislosti od harmonogramu prác odstránia alebo že o ňom už vedia. Zriadenie linky mesto vysvetľuje tým, že hoci sa snažia všetko čistiť okamžite, môžu sa nájsť oblasti, ktoré pri čistení vynechali a práve na tie ich ľudia môžu upozorniť.

Jedno z printových médií túto službu otestovalo, aby zistilo jej funkčnosť. Išlo o neodprataný sneh v jednej z lokalít v širšom centre mesta. Pracovník technických služieb sa aj s mechanizmom dostavil na miesto už 7 minút po nahlásení podnetu.

Komentár

Respondenti označila opatrenie za prínosné, také, ktoré zrýchli a zefektívni údržbu a na druhej strane aj zaktivizuje občanov a využije ho na zvýšenie ich záujmu o veci verejné.

Za príklad hodný nasledovania ho označil aj **Andrej Šteiner**, riaditeľ Karpatského rozvojového inštitútu, o.z., Košice. Ide podľa neho síce relatívne o „maličkosť pre ľudstvo, ale veľa pre ľudí“. Myslí si, že tento typ opatrenia nielenže zvyšuje bezpečnosť a priechodnosť mesta a pomáha tým, ktorí nie sú schopní pomôcť si sami, ale aj charakterizuje úlohu samosprávy ako subjektu poskytujúceho služby pre tých, ktorí sa podieľajú na ich financovaní.

6. Topolčany pomáhajú školám v meste v boji proti internetovej kriminalite

Mesto Topolčany pomáha pedagógom miestnych základných škôl aj v netradičnej oblasti – v boji proti internetovej kriminalite a z toho vyplývajúcich hrozieb pre žiakov. Pre pedagógov a výchovných poradcov základných škôl v meste zorganizovalo seminár, na ktorom sa hovorilo o možnostiach ohrozenia detí prostredníctvom internetu, spôsoboch zneužívania nevyžiadanej pošty, osobných údajov, fotografií a porušovaní autorských práv v internetovej komunikácii.

Mesto sa tejto téme plánuje venovať systémovo, pričom chce využiť a zapracovať do výstupov aj skúsenosti samotných žiakov. Ďalším krokom bude distribúcia dotazníka, prostredníctvom ktorého sa zmonitoruje reálny stav informovanosti o internetovej kriminalite na školách. Neskôr bude zostavený interaktívny náučný program pre všetkým žiakov základných škôl v meste. V rámci neho budú žiaci aj na základe vlastných skúseností hľadať a navrhovať riešenia a spôsoby boja proti internetovej kriminalite.

Komentár

Opatrenie bolo respondentmi hodnotené kladne, podľa väčšiny z nich mesto veľmi vhodne vstúpilo do asi najväznejšej a najrozšírenejšej súčasnej hrozby pre deti a mládež, kde rodičia sú menej „technologicky“ zdatní a nemusia si vedieť dať rady s týmto druhom kriminality a jej formami.

Pozitívne hodnotí opatrenie aj **Antonín Eliáš**, šéfredaktor časopisu *Obec a finance* z Českej republiky. Internetová kriminalita je nový fenomén, ktorý sa neustále rozširuje. Preto je podľa neho prístup mesta chvályhodný a je potrebné ich skúsenosti publikovať a rozširovať aj do ostatných miest a obcí.

Michal Kaliňák, politológ špecializujúci sa na samosprávu je toho názoru, že boj proti internetovej kriminalite súvisí s výchovou mladej generácie a formovaním pozitívneho vzťahu k IKT. Upozorňuje však, že deti trávajú omnoho viac času pri počítači doma ako v škole, a preto sa úspech takéhoto boja môže znásobiť iba úzkou spoluprácou školy s rodičmi.

7. Namiesto gratulácie k narodeniu dieťaťa dostávajú rodičia v Mútne od obce faktúru za smeti

Samospráva obce Mútne víta svojich nových obyvateľov naozaj svojsky. Namiesto slávnostného uvítania novonarodených detí zasiela obec ich rodičom doporučené oznámenia o dlžnej sume za odvoz komunálneho odpadu. Naposledy takto vedenie obce postupovala aj nedávno pri narodení malej Mútňanky. Tá prišla na svet v septembri minulého roka. Obec vymerala čerstvo narodenému bábätku za komunálny odpad faktúru na sumu 3,30 €, teda alikvotnú časť poplatku za obdobie odo dňa jej narodenia až do konca tohto roka 2010, vrátane obdobia, kedy sa dieťa so svetom v pôrodnici.

Rodičia detí sú z postupu obce rozčarovaní. Chápu, že za komunálny odpad musí platiť každý obyvateľ, no spôsob, akým k tomu pristupuje ich obec, im pripadá necitlivý. Myslia si, že keď v obci nie je slávnostné vítanie novorodencov do života, obec by im aspoň mohla napríklad odpustiť poplatky za smeti počas prvého roka života dieťaťa. Nepáči sa im tiež, že v ich malej obci miňa jej vedenie zakaždým 1,30€ za doručenie zásielky, čo sa im zdá nehospodárne.

Komentár

Opatrenie ohodnotili respondenti prevažne negatívne, hoci skôr za necitlivý prístup obce, než za samotný výber poplatku, ktorý je plne v súlade so zákonom. Prevažil však názor, že aj pri výkone samosprávy a poskytovaní verejných služieb je potrebná určitá kultivovanosť a ľudská dimenzia, ktorá v tomto prípade chýbala.

Podobný názor vyslovil aj **Vladimír Benč**, analytik Spoločnosti pre zahraničnú politiku, Prešov, podľa ktorého ide o opatrenie veľmi smutné a krátkozraké..., a to v období, keď samosprávy by mali skôr podporovať snahu o zmenu negatívnych demografických trendov. Dúfa, že je to len byrokratickosť a úradnícka „ľavorukosť“ a nie politika obce, keďže napr. web stránka obecnej MŠ skôr hovorí o veľmi pozitívnom prístupe k najmladším občanom obce.

Aj podľa **Laury Dittel**, riaditeľky Karpatskej nadácie, Košice je opatrenie určite v súlade s právnymi normami a s najväčšou pravdepodobnosťou sa opiera o všeobecne záväzné nariadenie schválené poslancami zborom obce. Nie je si istá, či je povinnosťou obce vítať novorodencov do života, rozhodne je však ich povinnosťou riadiť odpadové hospodárstvo mesta a starať sa o jeho finančné

krytie. Táto obec sa však podľa nej rozhodla nerealizovať sa v oblasti, kde sa mohli ukázať v ľudskom a slušnom svetle a možno si kultivovať vzťah s občanmi, ktorí sú v ďalšom kroku požiadaní o úhradu poplatku za novorodenca.

8. Staré trebišovské zastupiteľstvo zasadalo po komunálnych voľbách a rozhodovalo aj o peniazoch

Odchádzajúci poslanecký zbor v Trebišove sa rozhodol zasadať dva dni po komunálnych voľbách, 29. novembra. Na rozdiel od ich kolegov z iných Zemplínskych miest, ktoré mali ostatné rozhodovacie /teda nie slávnostné, rozlúčkové/ poslanecké zastupiteľstvá do polovice novembra, v prípade trebišovského zastupiteľstva nešlo o rozlúčku, ale o riadne zasadnutie. Na programe zasadnutia boli aj body, ako napríklad zmena rozpočtu, zmeny VZN, alebo čerpanie eurofondov.

Radnica sa proti kritike bráni tým, že ide o zákonný postup, hoci pripúšťa, že takýto postup „nie je bežný“. Argumentuje tým, že sa natiahla príprava podkladov, príslušné komisie preto museli zasadať neskôr a preto sa posunulo aj zasadnutie zastupiteľstva.

Kritici opatrenia hovoria o nepochopiteľnom rozhodnutí. Sú presvedčení, že starí poslanci už nemali mandát na prijímanie rozhodnutí a že tým, že nie všetci poslanci prešli aj do ďalšieho volebného obdobia, čo bolo v deň konania zasadnutia už známe, z etického hľadiska išlo vlastne o nerešpektovanie vôle voličov. A o tom, že s činnosťou odchádzajúceho zastupiteľstva voliči spokojní neboli, svedčí aj to, že do nového zastupiteľstva sa nedostalo až 17 z 25 poslancov a ani starosta.

Zastupiteľstvo napokon trvalo iba 45 minút a konalo sa aj za účasti novozvolených poslancov, ktorí dohliadali na jeho priebeh. To, prečo jeho body nemohol schváliť nový poslanecký zbor ešte do konca kalendárneho roka, nikto nevedel vysvetliť.

Komentár

Opatrenie bolo prijaté odborníkmi z hodnotiacej komisie výrazne negatívne. Až na výnimky sú presvedčení, že obdobie mandátu starého zastupiteľstva vypršalo novými voľbami, a keďže mesto nečelilo živeľnej katastrofe, či inej urgentnej hrozbe, nebol dôvod, aby staré zastupiteľstvo muselo konať aj po voľbách.

Dušan Sloboda vyslovil názor, že hoci to zákon priamo nezakazuje, každému je jasné, že prechodné obdobie od vykonania volieb do dňa, na ktorý zvolá primátor na zasadnutie novozvolených poslancov zastupiteľstva, má slúžiť len na riadne odovzdanie moci v súlade s výsledkami volieb. Opäť ide o príklad, ktorý potvrdzuje, že zákon o obecnom zriadení je nutné komplexne novelizovať a znemožniť rôznym vynaliezavým chytrákovi konať v rozpore s jeho implicitným duchom. Prípady Trebišova je o to zarážajúcejšie, že podľa zákona o obecnom zriadení platí, že „ustanovujúce zasadnutie obecného zastupiteľstva zvolá starosta zvolený v predchádzajúcom volebnom období tak, aby sa uskutočnilo do 30 dní od vykonania volieb,“ teda v prípade minuloročných komunálnych volieb sa tak malo stať vo všetkých obciach a mestách najneskôr do 27. decembra 2010. Avšak, je tu i ďalšie ustanovenie, ktoré hovorí, že „ak starosta nezvolá zasadnutie obecného zastupiteľstva, zasadnutie obecného zastupiteľstva sa uskutoční 30. pracovný deň od vykonania volieb,“ teda v prípade minuloročných komunálnych volieb sa tak malo stať do 11. januára 2011. A tak sa stalo i v

Trebišove, keďže zákon dáva i túto možnosť, zneužili ju, a hoci bezdôvodne, i keď v súlade so zákonom, ostali vo funkcii dlhšie, než je obvyklé, a riadne zvolených poslancov dňa 27. novembra 2010 „pustili“ do funkcií až 10. januára 2011.

Opačný názor vyslovil **Bohumil Olach**, ktorý sa pýta, prečo niekoho irituje, že predstavitelia samosprávy si plnia úlohy aj po voľbách, ak sú to úlohy neodkladné a zdá sa, že to neodkladné bolo. Prečo odkladať schválenie dokumentov napr. týkajúcich sa eurofondov, kde hrá úlohu čas. Položil otázku, že ak by došlo k nejakej pohrome tesne po voľbách a starý primátor a poslanci by to riešili, aj im by kritici vyhadzovali na oči, že je to nemorálne? Okrem toho si myslí, že v prípade Trebišova, ak sa novým predstaviteľom mesta nebude páčiť rozhodnutia tých doterajších, zmenia ich.

Z iného uhla pohľadu vníma situáciu v Trebišove **Juraj Gallo**, ekonóm Mestského úradu v Žiari nad Hronom, ktorý sa pozastavil pri vhodnosti termínu komunálnych volieb. Hlavné samosprávne normy ako sú rozpočet alebo všeobecne záväzné nariadenia musia byť zverejnené 15 dní pred a 15 dní po schvaľovaní zastupiteľstvom. Väčšina samospráv schválila svoj rozpočet pred komunálnymi voľbami a tak v podstate rozhodli o financovaní samosprávy pre svojich nasledovníkov, čo nie je optimálny stav. Vidí to však tak, že z pragmatického dôvodu to bolo nevyhnutné, aby samosprávy nefungovali v provizóriu. Je toho názoru, že voľbami život nekončí a niektoré veci treba riešiť kontinuálne.

Poznámka:

Členovia hodnotiacej komisie sa zúčastňujú hodnotenia v rámci tohto projektu bez nároku na odmenu. Jednotlivé hodnotenia majú charakter osobného postoja a nemusia zodpovedať názorovej línii CPHR alebo organizácie, v ktorej hodnotitelia pôsobia.

Členovia hodnotiacej komisie, ktorí hodnotili opatrenia monitorované v 4. štvrtroku 2010

Vladimír Benč, analytik, Spoločnosť pre zahraničnú politiku, Prešov

Ján Buček, vysokoškolský pedagóg, Prírodovedecká fakulta UK, Katedra humánnej geografie a demogeografie

Jozef Čavojec, redaktor denníka SME, Bratislava

Laura Dittel, riaditeľka, Karpatská nadácia, Košice

Antonín Eliáš, šéfredaktor časopisu OBEC a finance, Praha, Česká republika

Juraj Fekete, riaditeľ, **Peter Dóka**, Regionálne poradenské a informačné centrum, Dunajská Streda

Juraj Gallo, ekonóm, Mestský úrad Žiar nad Hronom

Andrej Juris, predseda predstavenstva, ZSE Distribúcia, a.s., Bratislava

Michal Kaliňák, politológ, špecializuje sa na samosprávu

Róbert Kičina, riaditeľ, Podnikateľská aliancia Slovenska

Daniel Klimovský, odborný asistent, Ekonomická fakulta, Technická univerzita, Košice

Vojtech Koleják, lekár, Nemocnica s poliklinikou, Trstená

Mária Nádaždyová, Senior Program Manager, EPPP - European Public Policy Partnership/Európske partnerstvo pre verejné stratégie, Bratislava

Juraj Nemec, profesor, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica

Bohumil Olach, šéfredaktor, Obecné noviny, Bratislava

Vladimír Pirošík, advokát, spolupracovník TIS, poslanec MsZ v Banskej Bystrici

Ivan Rončák, politológ, Ružomberok

Silvia Ručinská, odborná asistentka, Fakulta verejnej správy Univerzity PJŠ,
Košice

Dušan Sloboda, analytik, Konzervatívny inštitút M. R. Štefánika, Bratislava

Andrej Šteiner, riaditeľ, Karpatský rozvojový inštitút, o.z., Košice

Martin Šuster, ekonóm, Národná Banka Slovenska, Bratislava

Ľuboš Vagač, riaditeľ, Centrum pre hospodársky rozvoj, Bratislava

Eduard Vokál, primátor, Lipany

Jiří Životský, starosta, Sokolnice, Česká republika